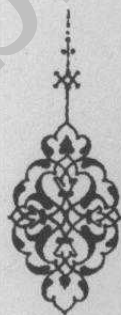

مجلس شورای اسلامی دوره هفتم

سرشناسه:

عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

فروست:

شابک:

وضعیت فهرست نویسی:

موضوع:

شناسه افزوده:

رده بندی کنگره:

رده بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

جوان، مصطفی، ۱۳۵۸ -

مجلس شورای اسلامی دوره هفتم، تألیف مصطفی جوان

تهران: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات - مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۹.

۳۸۰ ص. مصور، جدول، عکس.

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۱۵۵

جمهوری اسلامی ایران: ۵۶.

۵۲۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۹۹۸-۱

فیبا

ایران - - مجلس شورای اسلامی. دوره ی هفتم

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

JQ۱۷۸۷/۵

۳۲۸/۵۵

۷۲۶۵۵۳۷

مؤسسه فرهنگ هنری و انتشارات

عنوان: مجلس شورای اسلامی دوره هفتم

تألیف: مصطفی حیدری

نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۹

شمارگان: ۱۰۰۰ قیمت: ۵۲۰۰۰ تومان

حروف چینی و لیتوگرافی: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

چاپ و صحافی: چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۹۹۸-۱

ISBN :978-964-419-998-1

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به میدان قدس، روبه روی پمپ بنزین اسدی، پلاک ۱۹۵۴،

مرکز اسناد انقلاب اسلامی. صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۸۹۶ تلفن: ۲۲۲۱۱۱۹۴ تلفکس: ۲۲۲۱۱۱۷۴

www.irdc.ir

ارزیابان: علی کردی - اکبر اشرفی

فهرست مطالب

.....	مقدمه	۱۵
.....	پیشگفتار	۱۷
بخش اول:		
.....	نگاهی به تاریخچه و جایگاه مجلس در ایران	۲۱
.....	فصل اول: مجالس شورای ملی قبل از پیروزی انقلاب اسلامی	۲۳
.....	درآمد	۲۳
.....	نهیض مشروطیت و شکل‌گیری مجلس در دوره قاجار	۲۴
.....	مجلس در دوره پهلوی اول	۳۱
.....	مجلس در دوره پهلوی دوم	۳۵
.....	فصل دوم: مجالس شورای اسلامی پس از پیروزی انقلاب اسلامی	۴۱
.....	مجلس از دیدگاه امام و رهبری	۴۱
.....	مجلس در اندیشه و نگاه امام خمینی	۴۱
.....	۱. اهمیت انتخابات مجلس شورای اسلامی	۴۲
.....	۲. ویژگی‌های کاندیداها و نمایندگان مجلس شورای اسلامی	۴۴
.....	۳. وظایف نمایندگان مجلس شورای اسلامی	۴۶
.....	۴. جایگاه مجلس شورای اسلامی	۴۸
.....	مجلس در اندیشه و نگاه مقام معظم رهبری	۵۰
.....	مجلس مظهر مردم‌سالاری دینی	۵۰
.....	مجلس مظهر اقتدار و عزت ملی	۵۱

- ۵۱.....وظیفه ی مهم قانون گذاری مجلس
- ۵۳.....بالا بردن روحیه ی تحمل حرف مخالف
- ۵۳.....همکاری و هم افزایی با دولت
- ۵۴.....رسیدگی به مشکلات معیشتی مردم
- ۵۵.....جایگاه مجلس شورای اسلامی در قانون اساسی
- ۵۶.....مبحث اول - مجلس شورای اسلامی
- ۶۳.....مبحث دوم- اختیارات و صلاحیت مجلس شورای اسلامی
- ۷۲.....گاهی به عملکرد مجالس اول الی هفتم شورای اسلامی
- ۹۱.....۱- سیاست زدگی
- ۹۲.....۲- ربات جنجالی
- ۹۲.....الف- عنوانیون: محور کلیه اشکال تبعیض علیه زنان
- ۹۳.....ب) اصلاح قانون، ووعات

بخش دوم:

- ۹۷.....چگونگی شکل گیری و عملکرد مجلس شورای اسلامی

فصل اول: تحولات احزاب و جناح ها؛ سیاسی کشور پیش از برگزاری

- ۹۹.....انتخابات
- رقابت احزاب و گروه های سیاسی داخلی و خارجی کشور در انتخابات مجلس
- ۹۹.....هفتم
- ۱۰۳.....تحصن و برگزاری انتخابات
- ۱۰۹.....احزاب و تشکل های فعال در انتخابات
- ۱۱۱.....ائتلاف برای ایران
- ۱۱۲.....ائتلاف آبادگران ایران اسلامی
- ۱۱۷.....ائتلاف خدمتگزاران مستقل ایران اسلامی
- ۱۱۸.....جبهه ی وفاق ایران اسلامی

فصل دوم: چگونگی برگزاری، نتایج و افتتاح هفتمین دوره ی مجلس شورای

۱۲۳.....	اسلامی.....
۱۲۳.....	برگزاری انتخابات.....
۱۲۴.....	نتایج آراء.....
۱۲۶.....	افتتاح هفتمین دوره‌ی مجلس شورای اسلامی.....
۱۲۸.....	هیئت‌رئیس.....
۱۳۲.....	کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی دو نوع است:.....
۱۳۲.....	که سیون آموزش و تحقیقات.....
۱۳۳.....	که سیون اجتماعی.....
۱۳۳.....	کمیسیون ملل نو (۹۰۱) قانون اساسی.....
۱۳۳.....	کمیسیون اقتصادی.....
۱۳۴.....	کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی.....
۱۳۴.....	کمیسیون انرژی.....
۱۳۴.....	کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات.....
۱۳۵.....	کمیسیون بهداشت و درمان.....
۱۳۵.....	کمیسیون صنایع و معادن.....
۱۳۶.....	کمیسیون عمران.....
۱۳۶.....	کمیسیون فرهنگی.....
۱۳۶.....	کمیسیون قضایی و حقوقی.....
۱۳۷.....	کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی.....
۱۳۷.....	کمیسیون تدوین آیین‌نامه‌ی داخلی.....
۱۳۹.....	فصل سوم: قوانین و طرح‌های مهم مجلس هفتم.....
۱۴۱.....	۱- قوانین مصوب اقتصادی.....
۱۴۱.....	قانون مدیریت خدمات کشوری.....
۱۴۱.....	قانون تشکیل و اداره‌ی مناطق ویژه‌ی اقتصادی جمهوری اسلامی ایران.....
۱۴۲.....	قانون ساماندهی مبادلات مرزی.....

- قانون منطقی کردن نرخ سود تسهیلات بانکی متناسب با نرخ بازدهی در بخش های مختلف اقتصادی با تأکید بر قانون عملیات بانکی بدون ربا ۱۴۳
- قانون اصلاح موادی از قانون برنامه ی چهارم توسعه ی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴)
- قانون اساسی ۱۴۳
- قانون مالیات بر ارزش افزوده ۱۴۶
- طرح رسیدگی به دارایی مقامات و مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ایران ۱۴۸
- ۲- قانون اهداف و وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۱۵۳
- ۳- قانون پذیرش دانشجو در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی کشور ۱۵۴
- ۴- قانون اعطاء معاونت پرورشی و تربیت بدنی در وزارت آموزش و پرورش ۱۵۴
- ۵- تمدید کلیه لایحه ی یک فوریتی تخریب و بازسازی مدارس غیر استاندارد و مقاوم سازی مدارس دولتی استحكام ۱۵۵
- ۶- قانون به کارگیری معلمان جهت تدریس براساس قانون برنامه ی سوم توسعه ی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۱۵۵
- ۷- قانون تسهیل ازدواج جوانان ۱۵۷
- ۸- قانون مبارزه با قاچاق انسان ۱۵۸
- ۹- قوانین سیاسی داخلی و خارجی ۱۵۸
- قانون اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور ۱۵۸
- قانون تجمیع انتخابات دوره ی سوم شوراهای اسلامی شهر و روستا هم زمان با انتخابات مجلس خبرگان رهبری در سال ۱۳۸۵ ۱۵۹
- قانون تغییر ساعت رسمی کشور ۱۶۰
- قانون اصلاح بند (۲) ماده ی (۲۷) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی و بند (۲) ماده ی (۳۶) قانون انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران ۱۶۰

- کارمندان و بازنشستگان ۱۶۰
- قانون بازنشستگی پیش از موعد کارکنان دولت ۱۶۰
- مسئله‌ی هسته‌ای ۱۶۱
- قانون دستیابی به فناوری هسته‌ای صلح‌آمیز ۱۶۱
- قانون اصلاح ماده‌ی (۱) قانون حمایت از انقلاب اسلامی مردم فلسطین
- مصوب ۱۳۶۹ ۱۶۲
- قانون لزوم بازرسی و انگشت‌نگاری از اتباع آمریکایی در مبادی ورودی کشور ۱۶۳
- ۱۰- قوانین مصوب قضایی ۱۶۴
- قانون دین عدالت، اداری ۱۶۴
- تصویب طرح یکم، تعیین تکلیف تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی ۱۶۴
- ۱۱- قوانین مصوب کشاورزی ۱۶۵
- قانون اصلاح تبصره‌ی (۳) قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی و الحاق دو تبصره به آن ۱۶۵
- قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها ۱۶۶
- ۱۲- قوانین مصوب عمرانی ۱۶۶
- مسکن، حمل و نقل و راه، سوخت و ترافیک ۱۶۶
- ۱۳- قانون توسعه‌ی حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت ۱۶۷
- ۱۴- قانون حمایت از سامانه‌های حمل و نقل ریلی شهری و حومه ۱۶۹
- ۱۵- قانون سهمیه‌بندی بنزین ۱۷۰
- ۱۶- قوانین مصوب بهداشتی و درمانی ۱۷۳
- قانون تشکیل سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران ۱۷۳
- قانون سقط درمانی ۱۷۴
- قانون جامع کنترل و مبارزه‌ی ملی با دخانیات ۱۷۴
- قانون اعطای مجوز استخدام نیروی انسانی بهداشتی و درمانی ۱۷۵

۱۷- قوانین مصوب نظامی ۱۷۶

قانون تشکیل سازمان صنایع هوافضای نیروهای مسلح جمهوری

اسلامی ایران ۱۷۶

قانون اساسنامه سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح ۱۷۶

قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران ۱۷۷

بخش سوم:

تعامل مجلس هفتم با نهادهای جمهوری اسلامی ایران ۱۷۹

فصل اول: تعامل مجلس با رهبری و دولت ۱۸۳

۱- تنظیم روابط مجلس شورای اسلامی با سایر قوا توسط رهبری ۱۸۵

۲- اختلاف میان مجلس و سایر نهادها توسط رهبری ۱۸۵

۳- نظارت بر مجلس شورای اسلامی توسط رهبری ۱۸۵

۴- لزوم جرا حرکت در راستای سیاست های کلی نظام ۱۸۶

۵- صدور فرمان اجرائی همه پرسی توسط رهبری ۱۸۶

مجلس هفتم و رهبری ۱۸۷

تعامل مجلس با دولت ۲۰۱

۱- نظارت سیاسی بر مقامات قوای مجریه ۲۰۲

۲- بررسی و تصویب لوایح ۲۰۲

۳- نظارت استصوابی بر تصمیمات مهم اجرائی ۲۰۳

۵- امکان یا الزام به شرکت رئیس جمهور و وزرا در محاسن ۲۰۴

مجلس هفتم و دولت ۲۰۴

مجلس هفتم و دولت خاتمی ۲۰۵

سخنرانی حجت الاسلام سید محمد خاتمی در افتتاح مجلس هفتم شورای

اسلامی ۲۰۵

رأی اعتماد و استیضاح وزرای دولت حجت الاسلام سید محمد خاتمی ۲۰۶

استیضاح احمد خرم وزیر راه و ترابری ۲۱۰

۲۱۴.....	جلسات مشترک مجلس و دولت
۲۱۷.....	لایحه‌ی بودجه
۲۱۸.....	آخرین حضور خاتمی در مجلس هفتم در آخرین روز ریاست جمهوری
۲۲۳.....	دولت دکتر احمدی‌نژاد
۲۲۳.....	انتخابات ریاست جمهوری نهم و تشکیل کابینه‌ی دکتر محمود احمدی‌نژاد
۲۲۵.....	برگزاری انتخابات دوره‌ی نهم ریاست جمهوری و نتایج آن
۲۳۰.....	تشکیل کابینه‌ی دکتر احمدی‌نژاد
۲۳۳.....	اصطلاح وزیر دولت دکتر محمود احمدی‌نژاد
۲۳۴.....	الف) استیضاح وزیر جهاد کشاورزی
۲۳۶.....	ب) استیضاح وزیر آموزش و پرورش
۲۴۲.....	جلسات مشترک مجلس و دولت نهم دکتر احمدی‌نژاد
۲۴۹.....	بودجه‌ی کشور
۲۵۵.....	فصل دوم: تعامل مجلس با قوه‌ی قضائیه و شورای نگهبان
۲۵۵.....	تعامل مجلس و قوه‌ی قضائیه
۲۵۶.....	۱- بررسی و تصویب لوایح قضایی
۲۵۷.....	۲- بررسی و تصویب بودجه‌ی قوه‌ی قضائیه
۲۵۷.....	۳- انتخاب حقوقدانان شورای نگهبان از میان افراد معرفی شده توسط رئیس قوه‌ی قضائیه
۲۵۸.....	۴- وزیر دادگستری
۲۵۹.....	مجلس هفتم و قوه‌ی قضائیه
۲۶۳.....	تشکیل ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی در پی صدور فرمان هشت ماده‌ای مقام معظم رهبری
۲۶۸.....	تصویب قوانین قضایی
۲۷۰.....	تعامل مجلس و شورای نگهبان
۲۷۰.....	شرایط و چگونگی انتخاب اعضا

وظایف و اختیارات شورای نگهبان.....	۲۷۱
۱- نظارت بر انتخابات و همه پرسی ها.....	۲۷۱
۱-۱- نظارت شرعی و قانونی بر مصوبات مجلس.....	۲۷۲
۱-۲- نظارت شرعی و قانونی بر قوانین و مقررات گذشته.....	۲۷۲
۱-۳- نظارت شرعی و قانونی بر مقررات و مصوبات قوه ی مجریه.....	۲۷۳
۲- تفسیر قانون اساسی.....	۲۷۳
۳- نظارت بر انتخابات و همه پرسی ها.....	۲۷۴
مجلس و شورای نگهبان.....	۲۷۵
الف) فقها.....	۲۷۵
ب) روحانیان.....	۲۷۵
فارس طبعی تجميع انتخابات دوره ی هشتم مجلس شورای اسلامی با دوره ی دهم ریاست جمهوری با قانون اساسی.....	۲۷۹
نتیجه گیری.....	۲۸۵
ضمایم.....	۲۸۹
کتابنامه.....	۳۱۵
تصاویر.....	۳۲۳
نمایه.....	۳۵۳

مقدمه

شکل‌گیری مجلس در ایران به سال ۱۲۸۵ش و پیروزی انقلاب مشروطه برمی‌گردد که نظام پارلمانی برای نخستین بار در جامعه‌ی ایران تأسیس شد. نظام سیاسی جدید اگرچه از لحاظ تئوریک ساختار سیاسی کشور را متحول کرد و مفاهیم جدیدی را وارد گفتمان سیاسی کشور نمود، اما در عمل نتوانست به اهداف خود برسد و پس از مدتی به انحراف کشیده شد، که اختلافات داخلی و فشارهای خارجی از مهم‌ترین عوامل این انحراف بودند. پس از استقرار رژیم پهلوی و با آغاز دیکتاتوری رضا شاه، مجلس نه در خدمت مردم بلکه نهادهی مطیع و در خدمت رضاشاه و توجیه‌گر برنامه‌ی وی بود.

پس از سقوط رضا شاه و در فاصله‌ی سال‌های ۱۳۱۱ تا کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ مجلس از اقتدار نسبی برخوردار بود و در همین زمان هم نخستین بار در جهت ملی‌شدن صنعت نفت گام‌هایی بردارد. اما با آغاز دیکتاتوری محمدرضا شاه در دهه‌های پس از کودتا بار دیگر مجلس بازیچه‌ی دست شاه و درباری شد که خود مطیع اربابان آمریکایی بود.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی یکی از دستاوردهای مهم نظام جمهوری اسلامی، تشکیل مجلس شورای اسلامی بود. چنین نهادی مرهون اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی است که نظام سیاسی شیعه در عصر غیبت را بر مبنای ولایت فقیه و متکی به آرای ملت ترسیم نموده‌اند. در این دوره مردم توانستند نمایندگان واقعی خود را وارد مجلس نمایند تا با تصویب طرح‌ها و لوایح در مسائل مختلف کشور، در روند روبه‌رشد کشور گام مؤثری بردارند.

مجلس هفتم شورای اسلامی از خرداد ۱۳۸۳ تا خرداد ۱۳۸۷ و در شرایط خاص داخلی و بین‌المللی مقارن با دو دولت اصلاحات و اصول‌گرا استقرار یافت. به واسطه‌ی حوادث و

رویدادهای مهم از جمله تحصن نمایندگان مجلس ششم، استیضاح احمد خرم، محمدرضا اسکندری و محمود فرشیدی، وزیران راه و ترابری، جهاد کشاورزی و آموزش و پرورش و تصویب طرح دستیابی به فناوری صلح آمیز هسته‌ای، طرح منطقی کردن نرخ سود تسهیلات بانکی، طرح تسهیلات ازدواج جوانان، طرح ساماندهی مد و لباس، طرح فعال کردن هیئت منصفه‌ی مطبوعات برای جلوگیری از تعطیلی اصل ۱۶۸ قانون اساسی، طرح الزام دولت به اجرای نظام هماهنگ پرداخت مستمری بازنشستگان و... دارای اهمیت ویژه‌ای می‌باشد.

در پایان ضمن تشکر از نویسنده‌ی محترم، از تلاش‌های همکاران محترم در مؤسسه فرهنگی هنری قدردانی می‌شود.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی